

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Parashat Béhaaloteh'a – Du 30 Mai au 3 juin 2021

Souguia n° 26

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Les apéritifs

Cette semaine, nous étudierons la Souguia qui concerne les Brahot sur les apéritifs : tout d'abord si leur Braha permet d'acquitter des aliments pendant le repas. Puis s'ils nécessitent une Braha Ah'arona ou bien le Birkat Hamazon les acquitte.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. פי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנגאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אכטח בך.

Programme du Dimanche

L'étude aujourd'hui est dédiée

Pour la Réfoua Chelema de Chimon ben Juliette

1. Si le vin d'avant repas acquitte celui du repas

Tenter de déduire avec la Guemarra suivante, puis dans les Richonim, dans quel mesure le vin d'avant le peut acquitter celui du repas

ביצד מברכין פרק שישי ברכות מב.

הבא בביטוי סבוך עליה המצויא ולחמניה שאמר ר' מברכין עליה המצויא ומעריבין בוקי, לא אמרו אלא בזמן שקובעין סעודתן עליו. ובי בתוספתא הביאו לפניו מיני תבואה סבוך עליו ברא מיני כוסין. אמר רב הריצל בשמן ערב למשוח בו ידיו. שכן משכבו. שלש תביעות הן ובר' ירושלמי: ג' תביעות הן. תבין תבין לסיכה שחיתה, תבין לטבולת ידים ברכה, תבין לנאולה תפלה. תבין לסיכה שחיתה דתבין וספק ושחט, ידובים קדש וברכו את ה', תבין לנאולה תפלה יהיו לרצון אמרו פי, מאי כתיב בתורה יען ה' ביום צרה וגו'. פתגמי: בך על היין שלפני המזון. פטר את היין שלאחר המזון. פירוש יין שלאחר המזון, היינו לאתר שהשלים סעודתו וטבל ידיו לברך ברכת המזון, אם בקש לשתות יין קודם ברכת המזון, אינו צריך לברך ברא פירוש: והני מילי בשבתות ויום טובים, ובעת שיבוא מביט המרחץ, ובעת הקפת הדם וכיוצא בהם, שאדם קובע סעודתו על היין, וברצונו לשתותו אחר הסעודה, וכי מברך תחלה דעתו אכל מה שישתה. אבל בשאר ימות השנה ברכת היין שלפני המזון אינה מפורשת את היין שלאחר המזון, אבל היין שלאחר ברכת המזון בין בזה בין בזה צריך לברך, וברכת המזון היא מספקא, ויבין דמספקא איחסי

אחד אין נאה לטקל השלמן עד לאחר ברכת המזון: **רבי יורא א"א**. תימה (א) לפי מה שמפרשים העולם הבא לן ונכריך אסור למשתי בלא ברכה שלפניו אמאי לא אכל לנכריך עליה וליטול ושמה היה מנשול שהיה בו פת והיה צריך ברכת המזון ונטי' וטורח היה לעשות כל כך: **אתבא דריש גלותא סבבינן**. מי ששכח לאכול אפיקומן ואמר הב לן ונכריך אינו יסוף הדעת דאין אמאי דרממנא סמיקין ואם שכח ונכר ולא אכל אפיקומן א"ל לחזור (ב) דכל מלוא לשם מלוא עשויות והא דלאמרינן כי אמר הב לן ונכריך אסור למשתי וכן אסורים כולן היינו דוקא כי אמר בעל הבית אכל לא אורח (וכי אסורים כולן היינו כי אמר בעה"ב

כהנא אמר לן כגון אגן דרגילין במשחא משהא מעכבא לן ולית הלכתא ככל הני שמעתתא *אלא כי הא דאמר רבי חייה בר אשי אמר רב *שלש תביעות הן היי תבין לסיכה שחיתה תבין לנאולה תפלה תבין לנטיילת ידים ברכה אמר אביי אף אגו נאמר תבין לתלמידי חכמים ברכה שנאמר ויברכני ה' בגללך איבעית אימא מהבא שנאמר ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף: **מתני'** בריך על היין שלפני המזון פטר את היין שלאחר המזון בריך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון בריך על הפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא פטר את הפת בש"א אף לא מעשה קדרה דהוי יושבין כל אחד מברך לעצמו הסבו אחד מברך לכולן בא

ברכה. צניטו: **מתני'** בריך על היין כו'. טהגין היו להביא קודם אכילה כוס יין לשמות דתניא לקמן (דף מג.) כיצד סדר הסנה כו' ומצויאן לפנייהם ספרפאות להמשיך אכילה כגון פרניות ודגים וחס"כ מצויאן השלמן ולאחר גמר סעודה יושבים ושמים ואוכלים ומה הן אוכלים ספרפאות כגון כיסי דמעלו ללכא^א ולחמניות והוא יין ופרפרת שלפני המזון ושניהם קודם בהמ"ז: **מעשה קדרה**. חלקא טרגיס (ב) וטיסין: פיו יושבים. בלא הסנת מעות שמוטע על גדיהן שמאלית על המטה ואוכלין ושומין בהסנת: כל אחד ואחד מברך לעצמו. דאין קבע סעודה בלא הסנה: בא

מב: כיצד מברכין פרק שישי ברכות

אחרונות גומנן: גמ' לא שנו. דין שלפני המזון פוטר את שלאחר המזון: אלא בשבתות כו'. דדעתו לישב אחר המזון ולשמות וכי צריך ברישא אדעתא דהכי צריך: על כל כוס וכוס. דהוא כנמלך ומתחיל בשמיה בכל חד וחד: ישר. יפה עשית: וכן אמר ריב"ל. לעשות: לא סבר

לעצמו אחד המזון אחד מברך לכולם והוא אומר על המוגמר ואע"פ שאין מביאין את המוגמר אלא לאחר סעודה: **גמ'** אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן לא שנו אלא בשבתות וימים טובים הואיל ואדם קובע סעודתו על היין אבל בשאר ימות השנה מברך על כל כוס וכוס אתמר נמי אמר רבה בר מרי א"ר

Les mots du jour à apprendre :

Marmitte	קְדִירָה
Ils ne l'ont enseigné que dans le cas où ...	לֹא שָׁנוּ אֶלָּא
Le reste	שָׁאֵר

Programme du Lundi

L'étude aujourd'hui est dédiée

Pour la Réfoua de Juliette bat Marcelle

Quelle différence y a-t-il avec le vin pendant les fêtes, et celui de la semaine ? Quelle différence entre celui du repas de Shbbat et celui de la Havdala ? Que peut-on déduire des Richonim de leur Psak sur le vin de la Havdala ? Faut-il que le vin ne soit consommé qu'en tant que Seouda pour acquitter celui du repas ?

חידושי הרשב"א מסכת ברכות דף מב עמוד ב

אמר רב מרי אמר ר' יהושע בן לוי לא שאנו אלא בשבתות וימים טובים וכו', וכתב הראב"ד ז"ל וכן הר"ז הלוי ז"ל דדוקא במקום שאין היין מצוי להם אבל במקום שהיין מצוי כגון במקומות האלו אין הפרש בין שבתות לימות החול, והביא הרב רבי אברהם ז"ל ראייה מדאבעיא לן בגמרא יין שבתוך המזון מהו שיפטור את שלאחר המזון או לא, אלמא שלפני המזון פשיטא דפטר ליה, ופשטא דמילתא דההיא בימות החול היא דאי בשבתות תיפוק לי' משום יין שלפני המזון דהא צריך לקדש, ומיהו אינה ראייה כל כך דדילמא בשבתות ובשקדש אריפתא, ואי נמי בחול בשעת הקזה ובשעת יציאה מבית המרחץ, אלא מיהו הכי מסתברא דכיון דבקביעות שתייה תליא מילתא אף בימות החול בשהיין מצוי כן

רא"ש מסכת ברכות פרק ו סימן לב

איבעיא להו בא להם יין בתוך המזון מהו שיפטור את היין שלאחר המזון מי אמרינן התם הוא דזה לשתות וזה לשתות אבל הכא דזה לשרות וזה לשתות לא או דלמא ל"ש. נראה דיין שלפני המזון פוטר יין שבתוך המזון דע"כ לא קמיבעיא ליה אלא מזה שבא לשרות אם פוטר יין שבא לשתות אבל יין שלפני המזון שבא לשתות פשיטא שפוטר יין שבתוך המזון מזה הטעם יין של קידוש פוטר יין שבתוך המזון לא מיבעיא קידוש שאין קידוש אלא במקום סעודהצט אלא אפילו אם הבדיל על היין פוטר היין שבתוך המזון

שולחן ערוך אורח סימן קעד סעיף ד

אם קבע לשתות לפני המזון, א"צ לברך על יין שבתוך המזון, דיין שלפני המזון פוטרו; וכן יין של קידוש פוטר יין שבתוך המזון; וכן המבדיל על השלחן, פוטר היין שבתוך המזון. וי"א שאין ברכת יין הבדלה פוטר, אלא א"כ נטל ידיו קודם הבדלה, הילכך המבדיל קודם נטילה יכוין שלא להוציא יין (וע"ל סי' רצ"ט סעיף ז') שבתוך הסעודה; ובדיעבד שלא כוון כך, פוטר יין שבתוך הסעודה, דספק ברכות דרבנן להקל

Les mots du jour à apprendre :

Jours	יָמוֹת
Verre	כּוֹס
Il a été dit	אָתְמָר

Programme du Mardi

L'étude aujourd'hui est dédiée

Pour le Réfoua de Mazal Jacqueline bat Rina

2. Le Birkat HAmazon acquitte-t-il les boissons prises avant le repas ?

Définir les différences entre Tosfot et Roch

תוספות מסכת פסחים דף ק עמוד ב

[...] הלכך אם בירך על היין לפני המזון ודעתו לשתות בתוך המזון א"צ לברך אחריו על הגפן ולא תוך המזון בפה"ג אבל אם נמלך אינו פוטר וגם צריך לברך אחריו ברכה מעין שלש

רא"ש מסכת פסחים פרק י סימן כד

[...] ועוד דאם איתא דיין שלפני המזון טעון ברכה לאחריו כשאין לו יין בתוך המזון אם כן כשיש לו יין נמי בתוך המזון יצטרך לברך אחר יין שלפני המזון קודם ברכת המזון דיין ששתה בתוך המזון אין טעון ברכה לאחריו דהוי דברים הבאים מחמת סעודה בתוך הסעודה ואיך יתכן שיהו נפטרין בברכה ראשונה אחת כיון שאין נזקקין ברכה אחת באחרונה הלא מיד אחר ששתה היין שלפני המזון נזקק לברך אחריו ברכה שאינה צריכה ליין שבתוך המזון הלכך אין מצטרפין כלל ליפטר בורא פרי הגפן הלכך צ"ל דיין שלפני המזון (מ) כיון שבא לפתוח בני מעיים ולהמשיך אדם לתאות אכילה ברכת המזון פוטרתו וא"צ לברך אחריו אף כשאין לו יין בתוך המזון ולא

דמי לדברים הבאים אחר סעודה קודם ברכת המזון דטעונין ברכה לפנייהם ולאחריהם דהתם סילק מלאכול
 ואתן דברים אינם בכלל סעודה כלל הלכך אין ברכת המזון פוטרן אבל דברים הבאים לפני הסעודה כגון
 פרפראות ויין שבא לגרר ולהמשיך לסעודה בכלל הסעודה הן ונפטרין בברכת המזון

Les mots du jour à apprendre :

Fréquent	מְצוּי
Comme par exemple	כְּגוֹן
La différence	הַפְּרָשׁ

Programme du Mercredi

L'étude aujourd'hui est dédiée

Pour la Réfoua chelema de David Ben Meyer

Etudier le Choulhan Aroukh, Mishna Broura du Saïf Vav rapportés ci-après

Les mots du jour à apprendre :

Puisque l'on nous demande	מְדַאבְעֵי לָן
La résolution du sujet	פְּשׁוּטָא דְמַלְתָּא
Déduis le	תְּפוּק לֵיהּ

Programme du Jeudi

L'étude aujourd'hui est dédiée

Pour la Réfoua Chéléma de Dan ben David

3. Brahot pour les autres aliments mangés avant le repas

Définir les conclusions du Choulhan Aroukh et Mishna Broua en distinguant les différents objectifs de consommation avant le repas

Les mots du jour à apprendre :

Preuve	רְאָיָה
Pain	רֶפְתָּא
La chose dépend	תְּלִיא מִלְתָּא

Bon Limoud sur Matmidim !

הלכות דברים הנוהגים בסעודה סימן קעו

קעו שהפת פוטר את הפרפרת. ובו סעיף אחד:

א ברכות מ"ב
ב רענו יונה ג שס
במרה

א * ברך על הפת פוטר את הפרפרת דהיינו פירורי פת (א) דק דק שדיבקים עם מרק או דבש (ב) * יברך על הפרפרת לא פטר את הפת: הגה זיך על הפרפרת

באר היטב

(א) דק. ואין זה מואר לחם שזריך לזרך צמ"מ ופת פוטרמן דנאים להמשיך מאות המאכל צ"ח ועיין סי' קס"ח ס"ח

ביאור הלכה

* ברך על הפרפרת. עיין צמ"מ מה שכתבנו לענין זרקה אחרונה והנה כ"ו שייך גם לענין פת כיסנין דזרכתן צמ"מ כמבואר בסמ"ק קס"ח זריך לזרך עליהם צ"ח קודם הסעודה ולהי"א אם היה לו מיני מונוט בתוך הסעודה ויכל לקמון לכתלה על סמך צמ"מ שיזכר אחר הירודה וגם זה בשעת צמ"מ יכיון להדיא לפטור אותם וכי"ל וואס דעמו לאכול המיני כיסנין גם בתוך הסעודה דמן הדין היה זריך לזרך על פת כיסנין צמ"מ אף בתוך הסעודה כמבואר לעיל בסמ"ק קס"ח אלא צמ"מ שמתוך מקודם הסעודה פוטר מצרכה ראשונה גם מה שאוכל מהם בתוך הסעודה או זודאי ממילא גם צמ"מ פוטר את כולם אף לדעה קמיימא וכמו דקי"ל לענין יין בסמ"ק ר"ט ס"ח ע"ש] אכן לענין מה שאנו נוהגין לאכול לעק"ך וקייל"ך^ו וכדומה בשבת בשחיתת אחר קידוש ז"ע למעשה אין לנהוג דאף דלכאורה כ"ו הם פת כיסנין כמבואר לעיל בסמ"ק קס"ח אכל צמ"מ הלא רק מספק נוטין עליהם דין פת כיסנין וכמבואר בלשון המחבר שם ס"ו והיינו משום דספק זרקות להקל ולכן אין מצרכין עליהם רק מעין שלש משא"כ בענינו אם הם לחם גמור זודאי נפטרין צמ"מ לז' וא"ל לזרך עליהם מעין ג' א"כ זודאי הלא נכון יותר שאף אם אין לו מזה בתוך הסעודה ואפילו לדעה קמיימא לא יזכר עליהם מעין שלש רק יסמון על צמ"מ שיזכר לבסוף דביעבד יוא"ל^ז כו"ע אפילו על פת כיסנין גמורה וכמבואר בחידושי רע"א בסמ"ק ר"ח ס"ו ע"ש] וואף דכתלה זריך עליהם צמ"מ אין חשש דבזר וכמבואר שם בסעיף ו' לענין אם כתלה רזנו לאכול רק מעט ואח"כ אכל כדי קביעות^ח ע"ש] וטוב שיכין בעת צמ"מ לפטור אותם עיין שם בשה"ש. ואף דנח"א כלל מ"א ראיתי שכתב דאף צאכול לקי"ך קודם הסעודה זריך לזרך צ"ח לא נהירא וכי"ל:

עליהם בתוך הסעודה (ו) כגון פירות ודעמו לאכול פירות גם הסעודה א"כ היא הכל לזרך סעודה וא"ל לזרך אחריהם דצמ"מ יפטור הכל כמו מה שפוטרת מה שאוכל בתוך הסעודה ואם לא יאכל פירות בתוך הסעודה זריך לזרך צ"ח עליהם דכיון שאכלן קודם הסעודה אין שייך לזרך כלל. ואפילו אם לא זיך צ"ח קודם נט"י זריך לזרך בתוך הסעודה. (ב) כ"ו בשאכול פירות וכי"ל אכל אם אכל קודם הסעודה דברים שא"ל זרקה עליהם כשאכלן בתוך הסעודה [כגון מיני לפתן ופרי אדמה שקורין ערד עפ"ל או בולבע"ם^ט וכדומה] א"כ אפילו אם דעמו לאכול מהם גם בתוך הסעודה אינו מועיל להם כלל הזרקה ראשונה דנח"א הם נפטרין ע"י זרקה המוילא וע"כ מה שאוכל קודם הסעודה אין שייך כלל להסעודה (ט) זריך לזרך עליהם זרקה אחרונה זורא נ"ר. ולענין יין ושאר משקין מבואר בסמ"ק קע"ד סעיף ו' א' ג' אכן אם אכל קודם הנטייה (ט) פרפרות להמשיך הלז לאכילה ולפתוח הנטי ממיים [כגון מיני מתיקה שקורין אי"ין גימאכ"ץ] או דבר מלוח וכדומה

שער הציון

(א) עו"מ: (ז) וכתב שם שאף דבעלמא פוטר דיעבד זרקה צמ"מ לפת היינו הכא שזריך רק על אותו פת דאין להנרעה על מה לחול אכל כאן שזריך על הפרפרת אלא דנמנענא חשב לפטור הפת אינו פוטר עכ"ד ע"ש: (ג) הגר"י דאף דמיני מזון נינהו דהכריעו האחרונים לקמן בסמ"ק ר"ח ס"ו דצמ"מ פוטר אותם היינו דיעבד כשזריך עליהם אכל לכתלה זודאי אין לו לשנות הזרקה שתקנו חז"ל וכן מבואר בשה"ש שם ע"ש: (ד) ח"א בכלל מ"א ע"ש: (ה) ח"א שם ונראה לכאורה שמקורו הוא מדברי המאור בפרק ע"פ לענין ד' כוסות ואינו ראיה גמורה דאפשר דהוא לא כתב כן רק לענין יין שז' לפטור היין שבתוך הסעודה וממילא אינו יכול לזרך צ"ח מקודם אכל לא צמ"מ מזון שאין זריך זרקה בתוך הסעודה ואפשר דמקורו הוא מדברי הר"ן שם שהשיג על המאור וכתב דזרקה הגאוניס הוא רק דייסא ע"ש ומשמע עכ"פ דדייסא מודה לדין המאור דאף בשאכל מקודם הנטייה ודעמו לאכול גם בתוך הסעודה דא"ל זרקה מקודם ונפטרין צמ"מ ולדינא ז"ע דמהפוסקים שסוגרין בסי' ר"ח דייסא אם אכלן אחר גמר סעודתו קודם צמ"מ אין נפטרין צמ"מ לכתלה [ורק דיעבד כשכוון לפטור גם דייסא] וזריך לזרך עליהן הזרקה מעין שלש המיוחדת להן וכן קי"ל לדינא משמע לכאורה דכ"ש שזריך לזרך זרקה אחרונה כשאכל קודם התחלת הסעודה דלא נמחייב עוד כלל צמ"מ [ודברי הר"ן הוא רק לשיטתו דגם לכתלה יוכל לפטור צמ"מ ע"ש] ונמ"א בסמ"ק רמ"ט הביא בשם אור זרוע ג' כ' דזריך לזרך זרקה אחרונה קודם הסעודה ונח"א נדחק ליישב זה: (ו) וטוב שיכין פירוש בעת צמ"מ לפוטרו דבז' זודאי יואל דיעבד: (ז) ח"א: (ח) אף דנח"א העמיק דבר זה בפסיקא ומתמת זה הממיר שלא יאכל קודם הסעודה כ"א פחות מכזית לע"ד אין להממיר בזה כלל דהלא מקורו הוא מדברי המ"א בסי' קע"ד סקי"ד שזיבן כן מדברי המאור והוא עלמנו השיג ע"ו בסי' נש"א שאין מדברי המאור ראיה ע"ש ואפי' צאופניס שפוטרו הזרקה שקודם הסעודה מה שבתוך הסעודה דעת הרמב"ן ור"ן לזרך צ"ח וזה אין לנו שום פוסק שפוטרו כן וכן פסק הגר"י בסמ"ק קע"ד אות ו' לענין שאר משקין והשיג ג"כ על המ"א דממאור אין שום ראיה ע"ש: (ט) הרא"ש בפרק ע"פ וכוותיה פסק המחבר לעיל בסמ"ק קע"ד ס"ו לענין יין וכן פסק הגר"י בסי' זה אכן לפי מה שנאמרו שם בצמ"ל דהרבה פוסקים חולקין על הרא"ש לענין יין אף דגריר א"כ ה"ה בענינו לכתלה טוב לזיזר לאכול פחות מכזית:

פיקוחי דברי הרב: א) בשו"ע הרב בסעיף ג' כתב שמי שאוכל לפני הסעודה פרפרות כמו מיני מתיקה או מיני פירות לפתוח בני מעיים ולגרר ולהמשיך הלב לאכילה אף על פי שאין לו פרפרות אחר הסעודה לפוטרו אין צריך לזרך לזרך אחריהם לפני הסעודה שנפטרים בהמ"ז וכי, אבל אם אוכלם לתענוג בלבד ולא לגררו ולהמשיך הלב לסעודה צריך לזרך לזרך אחריהם. ב) בשו"ע הרב בסעיף ג' כתב רק לתענוג. ג) ובסידור כתב ונכון לזרך לזרך ברכת מעין שלש על מה שאכל ורשהה מעט ואחר כך יטול ידים ויזכר המוציא ויאלץ עד שישבע ויזכר ברכת המזון אף שהשיבוע אינה מאכילה שניה בלבד, ובתנאי שבאכילה שניה יאכל לפחות שיעור ד' ביצים.

הלכות דברים הנוהגים בסעודה סימן קעו קעז

עט באר הגולה

(ג) פוטר מעשה קדשה שהוא דייקא וכיוצא בו וכן אם צריך על מעשה קדשה פוטר את הפרפרת (גמרא פרק א"ב ברכות מ"א לפי החוספות והר"ש וכן לבעל ה"ב):

קעז דברים הבאים בתוך הסעודה ואחר הסעודה מה דינם. ובו ה' סעיפים:

א *דברים הבאים בתוך הסעודה אם הם דברים הבאים מחמת הסעודה דהיינו דברים שדרך לקבוע סעודה עליהם (א) * ללפת בהם את הפת כגון בשר ודגים וביצים וירקות וגבינה ודייסא ומיני מלוחים אפי' אוכלם (ב) בלא (ה) [א] פת אין טעונין ברכה לפנייהם דברכת המוציא (ג) פוטרין ולא לאחרייהם דברכת המזון פוטרין ואם הם דברים הבאים שלא מחמת הסעודה דהיינו שאין דרך לקבוע סעודה עליהם ללפת בהם את הפת (ד) * כגון תאנים (ז) וענבים (ה) וכל מיני פירות

שערי תשובה

באר היטב וסי"ג דאפילו אינו צריך להמשיך פת פוטרין כיון שהן עומן מוזן מ"א: [א] פת. עשה"ט ומ"ש אם לא נשנת ויו"ט עין יד אפרים מ"ש ועין באהעו"ז סי' קע"ד שהכריע דהפת פוטר כיון דרוב פעמים הפת עיקר

(ח) פת. דהן טפלים לפת. ואם אין חפץ לאכול פת ואוכל מעט פת ומצרך עליו המוציא ז"ע אי פוטר המאכלים דהא לא קי"ל כמ"ד פת פוטר כל מיני מאכלים אלא דוקא בקובע סעודתו על הפת אמרינן דכל המאכלים מחמת הפת הן צאים אצל כשאין חפץ לאכול פת אינו פוטר וכ"ש אם אוכל פחות מכזית ואפשר לומר כיון דדרך לקבוע סעודה עליהם הפת פוטרין לכן יצרך עליהם ולא על הפת אם לא נשנת ויו"ט מ"א: (ז) וענבים. ה"ה כל דבר

ביאור הלכה

וכדומה] אין לצרך עליהם זכרה אחרונה דהם שייכים לסעודה ונפטרין זכמה"ו. (ד) דע דהא דמותר לאכול קודם המוציא דברים שא"ל זכרה תוך הסעודה כגון המוציא צאות ז' דוקא שאין

דעתו לאכול חייב אצל אם השלמן ערוך והלחם לפניו אסור לגרום זכרה שא"ל אלא יצרך המוציא על הלחם ויפטר שארי דברים [ח"א] וי"א דלם אהב יותר לאוכלן קודם הסעודה מלאכלן בתוך הסעודה (י) אין צוה משום גרם זכרה שאינה זריכה. ואם הם

דברים המושפך ה"ב (יא) לחמות המאכל צודאי יש לסמוך להקל לאכלן קודם הסעודה: (ג) פוטר מעשה קדשה. שזכרתן נמי זכמה"ו: * (א) ללפת בהם וכו'. ודייקא אף שהיא עבה (א) ואינו מלפת בהם הפת ונאכל צפ"ע מ"מ (ב) כיון שנחת להשביע עיקר סעודה היא ונטפלת להפת וה"ה כל מיני תבשילין הרגילין לצוה לתוך סעודת הפת [רא"ש]: (ב) בלא פת. דכיון שחמיד צאים ללפת את

הפת (ג) מעיקר הסעודה הם ונטפלים להפת: (ג) פוטרין. ואם אינו חפץ לאכול פת אלא אוכל מעט פת כדי לפוטרם (ד) כחצו האחרונים דיש להסתפק אם יכול לפוטרם דלא שייך לומר שהם נטפלים להפת כיון שלא היה חפץ באכילתו וכ"ש כשאלך רק פחות

מכזית או אולי כיון דדרך העולם לקבוע סעודה על הפת זכרה הפת פוטרין בכל גווני ועי"כ כתבו דבאופן זה טוב יותר שיצרך על השארי דברים הזכרה הראויה לכל אחת ולא יאכל פת כלל (ה) אם לא נשנת ויו"ט דאז מלוא לאכול כזית פת חשוב הוא

ועשו הכל טפלים לו: (ד) כגון תאנים וכו'. וכן כל דבר (ו) שצא רק לקינוח ולא להשביע. ואפילו היו הפירות לפניו נשעה שצריך המוציא. ואפילו הם (ו) מצושלים ג"כ אין הפת פוטרין כיון שאין שייכים לפת [אחרונים] ואפילו אם ביטלו הפירות עם צמר משמע

ממנה (ח) [אחרונים] לדרך לצרך עליהם דאין הפירות נעשין טפילין להבשר והוא דלא כדעת הח"א שכתב (ט) דהפירות טפילין לגבי הבשר אכן כפסר יד הקטנה מלאחי שמו"ד ג"כ לומר דלא יצרך אלא דכח טעם אחר צוה דהיכא דמבשל הפירות עם צמר או עם

סומן ודבש ועושה מהן תבשיל [שקורין עפ"ל זימע"ס] או האגסים שקורין צארי"ן] נראה שכל עיקרן הן צאין למזון ולסעודה ולא לקינוח

צנעלמא אלא חזרת תבשיל כשאר תבשילין נעשין מלפני וירק שא"ל לצרך עליהם מטעם זה ומסיים ללגלג יד ספק כשרואה לאכול זימע"ס מפירות מצושלים יקה מחלה איזה פרי חי ויצרך עליה להוציא את זה ואם אין לו פרי חי יאכל מחלה וסוף

עם פת עי"ש. ואין בכלל זה מה (י) שצריך מעט פירות מצושלין לקינוח סעודה [שקורין קאמפאט"ו] דהא אין צא למזון כלל רק לקינוח סעודה וצריך זכרה: (ה) וכל מיני פירות. ה"ה חזרת וקשאין ומלפפונות חיינן או טנון ובל"ג ג"כ צריך לצרך עליהן אכן אם אוכל

חזרת

שער הציון

מתרגם: ליפתן תפוחים ליפתן

(י) הגר"ז צימן רמ"ט עי"ש ועיין כמה שכתבנו בביאור הלכה שם לענין מה שאוכלין אחר קידוש קודם נט"ו: (יא) עין במשנה מ"ב ברש"י שהיו רגילין להביא פרפרות קודם הסעודה וכן מסתבר אחרי דהם הגורמין שאכל אח"כ: (א) כדאמרינן בגמרא על דייקא הני צנעלי טפשי דלכלי נהמא

גבהמא: (ב) מר"י והר"ז בשם ר"ח וש"פ [ולאפוקי משיטת רש"י] ולשון המחבר דכלל הכל בהטעם דמלפת בהם הפת דחוק הוא: (ג) מוציא בפוסקים: (ד) מ"א וח"א והגר"ז ומגן גבורים ע"ש מש"כ על דברי אבן העזר: (ה) לצושי שרד וח"א ומחלית השקל ועיין פמ"ג: (ו) מ"א וש"א: (ז) ואף

במקומות שנהגו לאכול פירות מצושלים צלל סעודה לבסוף ג"כ מסתברא לכאורה דלא חשיב כדברים הבאים מחמת הסעודה כיון שעכ"פ רק לקינוח הם צאים ולא ללפת הפת וגם לא למזון ולשונע [וכן משמע באו"י] בשם ר"ח וערוך דאף דברים הבאים בתוך הסעודה אצל רק לקינוח ולא ללפת הפת

צריך זכרה בתמלה] ואינו דומה למלח הנעשה מירקות [שקורין מערין] וכדומה] המוציא בש"ק בסוף הסעודה דגם שם אין דרך ללפת בהם הפת ואפ"ה מנהג העולם שלא לצרך עליהן דהאם הוא מעיקר סעודה שצא למזון ולא לקינוח צנעלמא דומה לדייקא שהסכימו הפוסקים שלא לצרך עליו אף

שאינו צא ללפת משום דצא למזון ולשונע ולא לקינוח משא"כ בפירות שצא חמיד רק לקינוח צנעלמא אכן אם עושין מהן תבשיל שקורין זימע"ס אפשר שהוא דומה לתבשיל הנעשה מלפני [שקורין מערין] דבאופן זה יש לומר דהוא צא ג"כ למזון ולשונע ולא לקינוח ועיין בפנים מה שכתבנו בשם יד

הקטנה: (ח) מ"א והגר"ז ודה"ח [ודה"ח קי"ר מחד בלשוננו ור"ל אפילו עם צמר יש להסתפק וכלשון המ"א]: (ט) ונלמדת דברי הח"א שהשיג על המ"א שלא מלך כן באגור תמוהין דאין כוונת המ"א להביא ראיה לענין מצושלין עם צמר [דזהו היה פשיטא ליה מלך הקטנה דאין הפירות נעשין טפל להבשר שמימין תבחו להטעימו ואפילו אם כוונתו בצלל הבשר גופא ג"כ מ"מ אין הפירות נעשין טפל להן] רק כוונתו להביא ראיה דגם האגור היה

חושש להמיר שהאוכל פירות בסעודה עם הפת יאכל מחלה מעט בלי פת ויצרך עליהם: (י) שם צד הקטנה:

ליקוטי דברי הרב: א) כסידור סדר ברכת הנהנין פרק ד' אות ב' כתב ויש מסתפקים בפירות מבושלים כשאוכלם למזון ולתבשיל אם לברך לפניהם ולכן יש לאכול מהן מעט קודם הסעודה ולברך עליהם. ופירוש מעט כוונתו שיאכל פחות מכזית וכמבואר בשו"ע הרב סי' תע"ז סעיפים יז-

יח. ב) ובקונטרס אחרון אות ב' משמע דאם האוכל בא למזון ולשונע יכול לאכול מעט פת כדי לפוטרן [עיין בתהלי"ד ס"ק ב']